

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Ferenz-utca nr. 20
INSERȚIUNILE:
de un șir armonios: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune
Atât abonamentele, cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.
Telefon pentru oraș și comitat: 502
Serisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

istoria se repetă...

Franța frumoasă, Franța mândră care a dat lumii întregi atâtea idei bune și nobile, astăzi ne oferă o priveliște tristă. Țara întreagă e scena unor mari tulburări. Guvernul republican a mers cu rigoarea sa în executarea legilor congregaționale atât de departe, atât de mult ținea ca lege să se exute cu ori-ce preț, încât situația a ajuns la cel mai mare grad. Pretutinderi fierbere, pretutinderi luptă crâncenă între naționaliști și republicani. Poporul francez astăzi înfruntă două tabere mari: tabera naționalistă și tabera republicanilor radicali.

Lupta ce-o duc aceste două tabere mari se petrece în jurul legilor congregaționale și mai ales în jurul executării lor. În biserici bătăile și vărsările de sânge sunt la ordinea zilei. Mănuștile trebuie evacuate prin forță brută. Dar nu odată s'a întâmplat ca oficerii trupelor reclamate spre asistență, au negat subordinația. Și ministrul Combes, sufletul mișcării pornite în contra congregațiilor, și-a dat cuvântul că va executa fără șovăire legile aduse!

Lupta pornită de radicalii francezi a trecut însă peste cadrele sale firești. Nu mai e luptă în contra unei stări primedvoase, în contra abuzurilor săvârșite de scama de clericali, cum se accentua la început, ci e o luptă în contra moralei și culturii, at cărei anteluptători au fost în decurs de veacuri lungi preoșii Franței.

Par a reveni vremile cesarilor romani, vremile prigonirii creștinilor. Martiri ai credinței lor în cuvântul Domnului răsar în toate colțurile țării, și dacă un ostaș cade frânt, o sută sar în locul lui. Actualul guvern prea puțin a înțeles adevărul sancționat prin faptele a 2000 de ani, adevărul că

ori-ce pas făcut înainte de vreme, nimiceste rezultatele bune a tuturor pașilor buni făcuți mai nainte.

Nu-i vorba, legea e lege și trebuie executată. Dar o lege adusă de un partid și a cărei ascușiș e îndreptat în contra unui alt partid, momentan ce-i drept în minoritate, dar la spatele căruia stă majoritatea covârșitoare a cetățenilor, nu mai e lege firească, cerută de necesitate, ci e o manevră de tactică.

De se oprea dl Combes la ștergerea abuzurilor, cum promisese dela început, opoziția celor atinși n'ar fi aflat resunet în masele mari și s'ar fi stins de sine în lipsa unei temelii serioase, de unde ar fi putut puia mereu puteri noi. S'a lăsat însă dus de valuri prea departe de țermuri, prea s'a încreșt în ceata socialistilor radicali cari au luat asupra lor să treacă naia comandantului prin apele clocoținde, încât azi nici el nu mai știe unde va ajunge, și mai ales cum va ajunge la mal: teafăr și falnic, cum a pornit, sau frânt și ținându-se înțelestat de o scândură, ultima rămășiță din naia puternică de mai nainte.

În politică faptele nu se măsoară cu măsura obișnuită. Sunt acțiuni cari constituie crime, dar din punct de vedere politic au fost acțiuni de lipsă. De multe ori și binele numai cu forța îl poți impune. Acțiunea anticlericală a lui Combes n'a fost însă numai crimă, ci a fost și greșală politică; a atras asupra sa odiul unei țări întregi, fără să fi produs cel mai mic bine.

Se repetă istoria luptei ce-o pornisă Bismarck, cancelarul de fier, în contra clericalilor din Germania, istoria marelui Kulturkampf. Bismarck încă își pusese de gând să sdrobească influința lor, influința culturii creștine și a căzut frânt. Și Bismarck a fost un colos, un bărbat politic ce sdrobise două puteri mari, care își ajunseser apogeul, și n'a putut să izbutească, căci

forței materiale i-s'a opus forța morală a marilor învățături creștinești. Și putea-va oare izbucni, Combes când un Bismarck a căzut?

Kossuthiști din loc în organul lor „Függetlenség” vorbind de o eventuală alegere generală pentru Dieta, se arată foarte îngrijat de dispoziția ce a observat între Români, cari la Chișineu ar candida pe M. Veliciu, la Radna pe Dr. I. Suciu la Șiria pe Ioan Kussu Șirianu, la Iosășel pe Dr. G. Sombati, ba nu e esclusă posibilitatea să candideze și la Pecica și Boroș-Ineu.

Notă adăogăm: ba cu siguranță vom candida în fie-care cerc!

Organul kossuthist după-ce spune ca actualii deputați guvernamentali n'au ce să caute în cercuri, căci nimeni nu i-ar mai alege — ceea-ce eardăși este sigur, declară că partidul kossuthist va lupta pretutinderi în comitat, atât împotriva guvernamentalilor cât și a naționaliștilor români.

Se poate că au de gând kossuthiștii să încerce acest lucru. Să nu uite însă că Aradul nu-i Bihor, ci aici există un partid românesc bine organizat, care desfășurând steagul, asigurăm pe cel dela „F-g” că n'au ce să caute între noi.

La tot cazul să n-o ia așa de sus d-nii kossuthiști, pentru-că combatuși și de noi și de stăpânire nici unde-s mai tari, în Arad și Pecica, n'ar ajunge nici măcar să își facă o minoritate mai considerabilă.

Ambelor partide maghiare le dăm de altfel întâlnire pe terenul de luptă constituțională și le vom dovedi că poporul e cu noi și că se grupează cu atât mai tare în giurul nostru, cu cât mai mult presa maghiară ne ocărăște.

Cu unul mai puțin. Am scris deja, că pentru mandatul de deputat dela Dobra s'au reprzit trei patrioși.

Ziarele maghiare scriu acum, că Adorján deli „M. Nemzet” și a retras candidatura.

Au mai rămas deci doi. Credem că și aceștia se vor retrage când vor vedea că întreaga Românie din cerc stă ca un zid în giurul dlui Dr Aurel Vlad.

Știri ce primim din cerc ne asigură ca Români d'a-olo sunt decizi să lupte din răspuțeri pentru izbândă candidaturii lor naționalist

Justiția maghiară în tristă lumină. Pe când vechiul publicist maghiar și deputat dietal Barth Miklós declară că nu are încredere în justiția maghiară p'atunci două fapte grave vin să-i dea dreptate: juriul compus din membri ai Casei Magnașilor și din juri dela Curie, a decis punerea sub acuză a judeului dela Curie Kormos, ear Sâmbătă judele de tribunal, secția de apel, Soós Kálmán a și fost arestat preventiv. Ambii juri sunt acuzați că au primit mită pentru a servi — dreptate!

Deputații slavii pentru croați.

Precum se scrie din Viena, deputații slavii s'au hotărit să conducă o deputație mare la împăratul, ca să-l roage să intervină și să restabilească pacea în Croația. Deputații Tuconics, Perics și Klauics Sâmbătă s'au prezentat la ministrul-președinte Körber și l'au rugat să exopereze ca Majestatea Sa să primească deputația.

Körber a răspuns foarte evaziv. Nu le poate promite că M. Sa îl va primi, căci e foarte ocupat cu agendele sale de domnitor, de alta parte întâmplările din Croația într'atăta îl supără, că poate va fi mai bine să nici nu i-se aducă aminte de ele, și că guvernul trebuie să fie cu considerare și la părerea Ungariei.

Se crede însă că Körber prin răspunsul său evaziv vrea să câștige timp, ca să poată contera cu guvernul nostru.

Sâmbătă au mai plecat spre Viena 8 deputați dalmatini, ca să fie de față la audiența. Toți erau îmbrăcați în jale și purtau pe piept cocarde în culorile naționale croate. În Fiume au fost așteptați de o mulțime nesfârșită și primiți cu ovațiuni sgomotoase. A vorbit și unul dintre deputați, spunând că nu pentru a demonstra în contra banului și a maghiarilor merg la împăratul.

Se crede însă că M. Sa nu va primi deputația.

NEAPOLI.

20 Aprilie.

Imi vine ca un vis... Să fim dar în Neapoli, leagănul cântului, isvorul veseliei și cel mai frumos colț din lume?... Neapoli orașul cântat de poezii a două lumi: poezii romani și cei din vremurile mai noue!... Da, Neapoli trebuie să fie, căci eată, colo e Vezuvul și d'asupra noastră un cer albastru, cum închipui nu și-l poate nimeni, ș'un sgomot în giurul nostru, cum eardăși în toată Italia numai aici este...

Mici de statură, sprinteni în mișcări și mai presus de toate vorbind fute, încât om să fie cine-i înțelege, și cântând frasa, de parcă și-ar spune o melodie, — eată napolitani. Și șarlatani, lucru mare. De nu te vei tocni cu ei la toate, și cămașa-ți rămâne acolo. Și așa însă au să te mai scoată dator cu ceva, ca să aibă eardăși de unde lăsa, ear cu bacșișul trebuie să începi când te urci în trăsură ori în omnibus.

Per macheroni, Signor, ne zise vizitiul lângă care ne urcarăm pe imperiala unui omnibus mare, eu și amicul Dr. Novac. Am ris, ș'am dat,

câte zece centime unul. Sunt moșestii: cer pentru macheroni, nu pentru vin și se mulțumesc cu puțin, se înțelege: când iau fără să dea ceva...

Și eată-ne în gura unei străzi al cărei sfârșit abea-l deslușim. Casele toate mari, câte cu cinci-sease etagie, cu acoperișul orisontal, cu balcoane pline de verdeață, după cum și cele mai multe acoperișuri sunt terase cu flori. Cu atât mai mare-i murdăria pe jos și mai ales în străzile laterale, înguste, încât abea încap alături patru oameni.

Mergem, dela gară, spre cheu. Trecem pe o piață, unde lui Garibaldi i-se ridică tocmai acum statuie... Numai în Londra am mai văzut așa babilonie: toți strigă; trăsurile merg în goană mare, căruțele, câte cu două roate mari, toate sunt încercate cu vârf, în cât bieteze dobitoace (foarte des vezi un bou în mijloc și de celalalte două părți sunt prinși un cal ș'un măgar) întind de te cuprinde mila, și necazul — împotriva neapolitanului care dacă nu i trântit în vârful carului, unde adesea doarme dus, apoi merge alături de vite și le ajută — cu biciul ori codoriștea. Și mulțime ce perdevară pe stradă, dar mai ales copii mulți,

cari se iau după trăsura strigând și nu se potolesc nici după ce birjarul le arde câte un bicu.

Ajungem în fața unei porți, pe stâlpul căreia sunt două statui de bronz cari ne amintesc pe Castor și Polux de pe pieața Quirinal din Roma... P'aci e intrarea în grădina Palatului Regal.

Trecem nainte. Lăsăm în stânga palatul regal și Teatrul Carlo, cel mai somptuos și mai mare în toată Italia, ear în dreapta Galeria Umberto, și eată-ne în altă stradă lungă, Via Roma, care duce până sub deal, la Capodimonte, unde este un superb castel regal. Aici a petrecut mai des actualul rege pe când se intitula principe de Neapoli.

Descindem la Hotel Toledo, unde pentru două lire și jumătate de persoană găsim camere foarte curate și luminoase.

Deși n'am durmit toată noaptea, nimeni nu i-a trecut prin minte să se culce, ci în scurtă vreme și-au făcut toaleta chiar damele... Cine să peardă vremea, când ne așteaptă cea mai frumoasă vedere din lume:

Golful dela Neapoli.

Nu știu încotro să-mi îndreptez privirea... M'ăș uita tot la cer, d'un alba-

stru pe care zadarnic l'ar căuta cine-va zugrăvit, pentru-că intensitatea și imensitatea nu ni o poate reda penelul... Aș privi numai marea, acum azurie și ea, după cum e și bolta cerească. În depărtare este însă mai închisă și p'alcurea, unde vântul o răscolește și-i scaldă valurile în lumina soarelui, e argintie... Aș privi vecinic spre Vezuv, care nu trece o minută două fără să dea semne de ferebrea nepotolită din internul său. Aș privi cu nesățiu șurul de munți ce se întind din preajma Vezuvului spre sud până d'asupra Sorentului, și asemănând, nu știu ce-i mai dumnezeesc: creaste lor acoperite cu zăpadă, ori poalele lor cari se perd în zarea mării?... Dar insula Capri cât n'ăș privi-o? Se ridică mândră din sinul celei mai frumoase mări, și îndrăzneț se ridică și drept, parcă ar prejmu-i-o niște ziduri căror puțin le pasă chiar de valurile furioase ale mării; cât despre seninul d'acum, parcă o adoarme... căci stă maiestros și într'o liniște care-ți deșteaptă evlavie în suflet...

Rézimați de balustrada de peatră, stăm așa, într'un extas, minute întregi, fără să vorbim ceva... Ci ne tot plimbăm privirea, fără să ne știm hotări asupra căreia din podoabele din fața

APEL

cătră alegătorii români din cercul electoral al Dobrei!

Fraților alegători!

Cercul vostru electoral, al Dobrei, a devenit vacant prin moartea fostului deputat Lázár Árpád.

Mișcările electorale au început deja. Din partea guvernamentală a pășit până acum ca să-l alegeți și să veți „reprezenta” în sfatul țării, Dr. Farkas Béla, avocat în Deva. Să vorbește și despre alte candidaturi de prin Pesta, a unor oameni ce nici de veste nu le-ați mai auzit!

Fiind acest cerc aproape curat românesc, în o constatare a mai multor fruntași din cercul devenit vacant, s'a luat hotărîrea, ca în acest cerc să-și pună candidatura și dl. Dr. Aurel Vlad, avocat în Orăștie, pășind cu program național român!

Facem prin această apel cătră toți românii de bine, să se grupeze cu toții în jurul stindardului desfășurat, pe care să-l ducă la isbândă, în butul terorismului ce-l va desvolta administrația!

Pentru ținerea vorbirii de program, candidatul nostru național va veni Joi, în 28 Maiu n., după prânz, la orele 1/24, înainte alegerilor la Dobra!

Rugăm pe alegătorii din acest cerc, să grăbească din toate părțile a veni numeroși la Dobra, din privilegiul desfășurării programului, și să dăjduim, că de astădată conștiința și mândria națională a poporului din acel ținut, se va manifesta în chip impunător!

Trăiască alegătorii noștri din cercul Dobra!

Trăiască candidatul nostru național!

Mai mulți alegători.

Tolstoi și Gorkij despre măcelurile dela Chișinev.

Ziarul german din Frankfurt (Germania) „Frankfurter Kleine Zeitung” a cerut părerea marilor scriitori ruși Tolstoi și Gorkij asupra măcelurilor dela Chișinev. Ambii scriitori s'au grăbit a și răspunde. Dăm mai la vale aceste răspunsuri. Tolstoi scrie:

Părerea mea despre ovrei și măcelurile dela Chișinev e, că eu iubesc ovrei,

nu doară pentru-că sunt ovrei, ci: că și ei, și noi suntem copiii aceluiași Dumnezeu. Acest raport al meu față de ovreime e rezultatul ideilor mele despre lume. Încă înainte de ce am cunoscut amănuntele măcelurilor m'a cuprins mila jertfelor nevinovate. Alesse de o cruzime barbară spre nimicire și m'am îngrozit de barbarismul acestui popor; m'a cuprins scârba față de acei oameni, cari au atârșat masele oarbe la fapte silnice, și mai ales m'a cuprins scârba pentru-că eu țin guvernul de urzitorul acelor măceluri, guvernul, împreună cu preoțimea sa oarbă, fanatică și abrutită în ura sa. Aceste vătășiri de sânge tot numai aceea ne-o dovedesc, că guvernul în egoismul său brutal nu se înspăimintă de nici o cruzime.

Scrisoarea lui Gorkij sună:

În vremile din urmă tot numai d'acele evenimente obvin în țara noastră, cari ne aduc veșnică rușine. Cele mai detestabile dintre toate au fost măcelurile din Chișinev. Oamenii cari se țin creștini, cari adoară pe un Dumnezeu atot bun și prea milostiv, acești oameni în ziua învierii sfinte și-au pătat ființa cu sângele copiilor nevinovați au omorât bărbați, moșnegi; au spintecat femei, au făcut martiri din oamenii aceluși popor, care lumii a dăruit pe Christos. E asta o pată, care nu vor putea-o șterge nici zeii de veacuri. Nu ne este ertat să osândim masele. Ele au fost unele oarbă. Autorii morali au fost elemente inteligente, bărbați din societatea cultă, sclavi lași. Acești făcârnici, cari preamăresc numele lui Dumnezeu, dar propagă ura în contra ovreilor, a armenilor și finilor. De s'ar cobori asupra lor blăstămii și focul de le-ar mistui inimile putrede. Săriți cei cari nu sunteți slugi, săriți cei în cari mai trăiește conștiința de sine, săriți întru apărarea ovreilor.

Bătăile sângeroase din bisericile Parisului.

Gravele turburării petrecute la 18 Maiu în Saint-Jean-Baptiste de Beileville și la Notre Dame de Plaisance, întrec mult în violență scandalurile de mai înainte.

La Saint-Jean-Baptiste socialistii fuseseră văzuți dela început și clericali erau gata de atac.

Când preotul își începuse predica se auzi o voce puternică.

— Cetațene predicator, ești autorizat? Întrerupătorul primi imediat o strașnică lovitură. Asta a fost semnalul învălmășelii. Tovarășii socialistului puseră mâna pe scaune pentru a-și apăra prietenul; catolicii la

rindul lor năvăliră asupra turburătorilor cu lovituri de pumni, bastoane și scaune.

O scenă teribilă se desfășoară. Loviturile curgeau ca grindina; rănii cădeau de ambele tabere; femeile și copiii fug care 'ncotro, țipând, până ce catolicii, în număr mai mare, reușesc să gonească din biserică pe adversarii lor.

Tot atunci sosită și forțele polițienești. Dar bătăia începută în biserică se continuă în stradă, când cei ce părăseau biserică se găsiră față în față cu adversarii care-i așteptau. Beligeranții năvălesc unii asupra altora; vr'o cincisprezece cad răniți; preoți sunt insultați...

De abia cu mari forțări poliția reușește să opereze mai multe arestări din ambele tabere. Arestății au fost puși în libertate în cursul secerii.

Bătăile au fost și mai sângeroase la Notre Dame de Plaisance, unde învălmășeala a fost și mai violentă.

Pe când anticlericaliții țineau o întrunire într'o sală din cartier, biserică era tixită de credincioși, pregătiți de bătae cu bastoane sdravene. În frunte se ved d-nii Max Regis și Gaston Mery.

Când anticlericaliții pornesc în masă, spre biserică, a cărei ușe era deschisă, găsiră drumul barricadat de forțe polițienești considerabile, comandate însuși de dl. Lépine, prefectul poliției.

Încercările d'a răzbi fură zadarnice. Se schimbară doar insulte și amenințări dela distanță.

Când însă catolicii părăsiră biserică, poliția nu mai putu împedica ciocnirea.

Se încinse o bătae sângeroasă. Oamenii cad la pământ în nesimțire și sunt călcați în picioare, stâlciți de beligeranți cari se luptă și se lovesc cu furie.

Agentei sunt mătășiți. D. Lépine, prefectul poliției, este rănit la frunte cu o sticlă aruncată diatr'o casă vecină.

În cele din urmă însă anticlericaliții cari erau cu forțe mult superioare, rămân stăpâni pe câmpul de bătae împreună cu poliția, care procedă la arestări.

Amănunte despre atentatul dela Salonic.

Câte victime sunt? — Cum au fost omorâți bulgarii. — Întemplerarea norocoasă. — Maltratarea prizonierilor. — Unul sare din turn.

Statistica oficială zice, că în ziua atentatului din Salonic și în cele două zile după atentat, au căzut morți 64, iar răniți cam 100; dintre bulgarii răsculși au fost făcuți prizonieri 203, luând între aceștia și o mulțime de răniți. Ear după o statistică

neoficioasă au fost omorâți 214 și răniți grav sau mai ușor 200. Acestea-i rezultatei zilnicilor lăfărașoare. Cifrele într'adevăr, sunt înspăimântătoare și cei, cari au fost de față la măcelul din Salonic, spun că ar fi căzut și mai mulți morți și răniți. Dar că trupurile neșilor să fi rărunecate în mare, nu corespunde adevărului. Terenul luptei dintre răsculați și turci a fost împregurimea oficiului Băncii Otomane, pe unde lozesc cei mai mulți bulgari, din Salonic, deci departe de țărutul mării.

Soldății turci adevărați erau așa că cruzi, încât împușeau și loveau cu paștele pe orice locuitor bulgar și dacă acela era nevinovat. Ei pârundeau în prăvălii, în casele locuitorilor pașnici și scoțeau oamenii cu sica diabolău și îi arestatu. Pe bulgarii, cari căutau scapare, îi luau Albanii mohamedani, măcelari, cafeșii și brutarii în goană și îi împungeau cu cutitele lor lungi pe la spate, ear cadavrele morșilor bulgari le aruncau în mijlocul pieștel. Partea cealaltă a Mohamedanizmei lovea pe bulgarii în cap cu bastoane groase și țintușe cu plumb în vîrf. Dar nimeni nu voia să ducă morșii, până într'un târziu au venit unii cu casele de ginoizi și au transportat cadavrele la cimitir; ear creștinii miostivi au luat o mulțime de răniți sub îngrijire.

Despre atentatul cu bombă făcut în contra Băncii Otomane se spun următoarele:

Sub edificiul Băncii s'au săpat două cene. Prima conducă sub edificiul Băncii, ear a doua se întindea dela hotelul Kolombo până la oca primă. Ocenele erau săpate în adâncime de 2 metri și jumătate, ear sub oca primă erau deja și așezate carușele de dinamită, cu cari au aruncat edificiul în aer. A doua oca care conducea la hotelul Kolombo, era și ea aproape de a fi terminată, când o întempleră neașteptată a conturbat munca conparatorilor. În hotelul Kolombo, adică, unde petrece de regulă și inteligența europeană, au observat niște neguri la conductul de gaz și au ordonat, ca să se sape pământul spre a lua țevile conductului afară să le repara. Șeful conspiratorilor bulgari, Stoianov s'a speriat când a văzut, că lucrătorii dela fabrica de gaz încep să sape spre oca. A și înștiințat momentan pe ceilalți șefi al comitetului, cari s'au prezentat la un sfat sub presiunile lui Stoianov. Cu toții s'au convins, că dacă lucrătorii vor săpa numai cu vre-un metru și jumătate mai adânc, sigur vor de la oca și astfel răsculații vor putea să pătrîdă pe zăca de Sfântul George să se întemple cât mai curînd.

Atentatul s'a întâmplat în aceeași zi seara. Cănu s'a inserat fiecare conșator care avea rol la atentatul cu dinamită și a ocupat locul și a aprins fișul. Dar în loc să fi sburdat în aer hotelul Kolombo, biserică Sft. George și mai multe edificii, numai Banca Otomana a căzut pradă conspiratorilor. Flacăra edificiu a fost distrușă cu desăvîrșire. Zidul principal, — stăduca a căzut pe partea anterioară a hotelului Kolombo și i-a sfărșmat total fațada. Bucățile

noastră să ne oprim definitiv... Sub noi stânci mari, aruncate acolo să spargă valurile ce bat într'una țărutul... Barcagii ni-au și simțit că suntem străini, dau deci năvală asupra noastră, oferinduse să ne ducă pe mare, cu barca... Din poesia sublimă a naturii, dăm la realitatea crudă: ear trebuie să ne târguim! Ne cere o liră de persoană, ca să ne ducă din Portul militar, unde eram, până la cel mercantil și îndărăt. Sfârșim tocmeala cu 30 centime de persoană. Eram șapte înși. Și eată-ne legănați pe valuri și cu cât ne depărtăm de mal, cu atât Neapoli ni-se presintă mai în splendoare și în toată a lui măreție... O mare parte a orașului este adică pe deal, un fel de amfiteatru și peste toate înălțimile acestea, pline de castele superbe și ville draguțe, stăpânește Monte S. Martin, în vîrfului căruia este o fortăreață uriașă.

... Spre seară, când soarele grăbea în brațele miresei sale, a mării care acum avea culoarea oțelului, am străbătut, pe jos, cheul până la Posilipo. Se zice, și eu cred mult, că acesta este cheul cel mai frumos din lume. Mai bine d'o oră mergi tot pe țărutul; în stînga spre sud nemărginitul mării; ear în dreapta terase peste terase, locuite de bogătanii lumii și de arti-

știi cari vin să caute — impresii... Pe mare vapoare și vase cu vîntrele vin și se duc; spre răsărit e minunea de munți d'asupra Sorentului; mai spre sud e insula Capri, care cu cât soarele se coboară, devine d'o culoare mai închisă... Și 'n orizontul îndepărtat alte insule... Ș'un aier care par că ne întinerește. Într'o după amiază primim impresii menite a îmbogăți întreaga noastră vieată...

Ș'un parc de toată frumsețea se întinde d'alungul cheului, un parc larg, cu palmieri cum n'am mai văzut și alte plante, pentru patria noastră „exotice”, dar acolo își desvîlue floarea fără întrerupere, căci cer de vecinică primăvară le ocrotește. În parc sunt statui și cel mai vestit aquariu din Europa și sigur, din lumea întreagă.

Ne oprim la Tratoria Antica Pachianella, p'o terasă săpată în coasta dealului... Am umblat mult în vicața mea. Dar nici pe malurile Bosforului, nici pe ale Rinului, nici pe culmea dela Rigi ori în fața cascadei dela Schaffhausen și nici chiar pe terasa dela Ostende sufletul meu nu s'a pătruns de admirația ce m'a cuprins aici... Suntem nouă înși, fiecare cunoaștem câte-va părți frumoase din Europa, dar nici unul nu găsește cu ce să com-

pare priveliștea ce ni-se deschide de pe terasa asta... Vedem insula Capri și întreaga panoramă ce ne înfățișează golful dela Sorento și Neapoli, vedem Vesuvul și câte orașele toate respirate pe întinsul cât putem cuprinde cu ochii.

În tot timpul cât admirăm panorama din fața noastră și mîncăm niște peșți scump plătiți: hoțul de cărcimar ni i-a socotit o liră unul, a lăsat însă ceva după ce l'am ocărit, — ni-a cântat cu vocea, admirabil, un tiner napolitan, pe care-l secundau, cu vocea și mandolinele, încă doi tovarășii.

În fața portului militar dela Neapoli este escadra italiană, sosită într'u a întimpina festiv pe regele Edvard al Engliterii. Incrucișătoarele puternice și albe pe întinsul mării par niște lebede... Dincolo, în portul comercial, corăbiile d'ale tuturor neamurilor, cu steaguri în fel și chip... O lume întreagă, legănată pe valuri cari înspre seară devin tot mai turbate... Sunt superbe cum năvălesc dinspre larg, cu creasta de spumă și culorate viu de soarele roșu ce este înspre asfințite, și se sparg șgometos de blocurile enorme de peatră ce puterea omenească a pus acolo într'u înfrînarea puterii naturii.

Se înserează. Sute de felinare s'aprinde formînd un semicerc în golf și

toată lumina asta intensivă se reflectează în luciul mării... Pe vreme de resboiu s'aprinde asemenea lumina. Multime mare stă în port, așteptând să se aprindă câte pe o clipă-două, rețeaua de artificii ce se încearcă pentru serbările regale... Aplause și reviva resună când se luminează d'odată și câte două vase... Dela un port la altul în bărci sprintene se duc doritorii de a petrece pe apă. S'aud mandoline și cântecuri, ear lampioanele par niște licurici de mare... Câte odată se roșește, pe câte-va clipe, și vîrful Vesuvului... E o priveliște care nu se uită nici-odată!..

O după amiază întreagă și până seara târziu, tot la țărutul am fost și o lună dacă am fi stat în Neapoli, tot așa era să facem, fără să ni-se urască, ci din contră, adâncindune tot mai mult în această admirare.

Galeria Umberto.

Una dintre clădirile monumentale moderne nu numai ale orașului Neapoli, dar a Italiei întregi, este fără îndoială Galeria de Umberto, în apropierea palatului regal și cu fațada imposantă spre Teatrul Carlo. Avînd forma unei cruci, cu aripi la fel de lungi (cam de 300 metri lungime și vre-o 20 lățime), ga-

... de alt, cați sburau în aer, au făcut...
... în aer, au făcut...
... în aer, au făcut...

... bombe au făcut numai pa...
... bombe au făcut numai pa...
... bombe au făcut numai pa...

... Oazele au fost descoperite abia s...
... Oazele au fost descoperite abia s...
... Oazele au fost descoperite abia s...

... Temnițele locale sunt pline de Bul...
... Temnițele locale sunt pline de Bul...
... Temnițele locale sunt pline de Bul...

NOUTĂȚI.

ARAD, 26 Maiu n. 1903.

La congregație. Congregația co...
... La congregație. Congregația co...
... La congregație. Congregația co...

Dr. George Popa. ales aproape...
... Dr. George Popa. ales aproape...
... Dr. George Popa. ales aproape...

Alegere de preot. Eri s'a ținut...
... Alegere de preot. Eri s'a ținut...
... Alegere de preot. Eri s'a ținut...

... aria aceasta strălucită este locul de...
... aria aceasta strălucită este locul de...
... aria aceasta strălucită este locul de...

... Aici ne stringeam și noi Români...
... Aici ne stringeam și noi Români...
... Aici ne stringeam și noi Români...

Piața Plebiscitului.

... Se întinde în fața palatului regal...
... Se întinde în fața palatului regal...
... Se întinde în fața palatului regal...

... Forma pieții și colonadele din...
... Forma pieții și colonadele din...
... Forma pieții și colonadele din...

... Biserica S. Francesco da Paolo...
... Biserica S. Francesco da Paolo...
... Biserica S. Francesco da Paolo...

popul Aradului. Ales a fost dl Jancu Ste...
... popul Aradului. Ales a fost dl Jancu Ste...
... popul Aradului. Ales a fost dl Jancu Ste...

Nou călugăr. C. Sa părintele Dr...
... Nou călugăr. C. Sa părintele Dr...
... Nou călugăr. C. Sa părintele Dr...

Urăm vieță lungă și rodnică disti...
... Urăm vieță lungă și rodnică disti...
... Urăm vieță lungă și rodnică disti...

Deținerea judei Soós. Sâmbătă...
... Deținerea judei Soós. Sâmbătă...
... Deținerea judei Soós. Sâmbătă...

Sâmbătă dimineață și-a înaintat ju...
... Sâmbătă dimineață și-a înaintat ju...
... Sâmbătă dimineață și-a înaintat ju...

Nou institut tipografic român.

La Șimleul-Silvaniei (Szilagy-Somlyó) s'a...
... La Șimleul-Silvaniei (Szilagy-Somlyó) s'a...
... La Șimleul-Silvaniei (Szilagy-Somlyó) s'a...

"Tipografia", institutul pe acți...
... "Tipografia", institutul pe acți...
... "Tipografia", institutul pe acți...

Toate știrile publicate deci în...
... Toate știrile publicate deci în...
... Toate știrile publicate deci în...

Iosif), Pietro Benvenuto (S. Ferdinand),...
... Iosif), Pietro Benvenuto (S. Ferdinand),...
... Iosif), Pietro Benvenuto (S. Ferdinand)...

Palatul Regal e zidit dela 1600...
... Palatul Regal e zidit dela 1600...
... Palatul Regal e zidit dela 1600...

Palatul regal are o terasă lungă...
... Palatul regal are o terasă lungă...
... Palatul regal are o terasă lungă...

Museul Național.

Un palat enorm, care a servit dela...
... Un palat enorm, care a servit dela...
... Un palat enorm, care a servit dela...

altel tipografii și foi — știri ce alar...
... altel tipografii și foi — știri ce alar...
... altel tipografii și foi — știri ce alar...

Și în viitoarea adunare e la ordi...
... Și în viitoarea adunare e la ordi...
... Și în viitoarea adunare e la ordi...

Pentru "Transilvania". Primim...
... Pentru "Transilvania". Primim...
... Pentru "Transilvania". Primim...

Fiind acestea în partea mai mare...
... Fiind acestea în partea mai mare...
... Fiind acestea în partea mai mare...

Primiți, On. Redacțiune, asigurarea...
... Primiți, On. Redacțiune, asigurarea...
... Primiți, On. Redacțiune, asigurarea...

Luăm la cunoștință vestea aceasta...
... Luăm la cunoștință vestea aceasta...
... Luăm la cunoștință vestea aceasta...

Erata. Cuvintele „pe teritoriu...
... Erata. Cuvintele „pe teritoriu...
... Erata. Cuvintele „pe teritoriu...

Necrolog. Subscriși în numele lor...
... Necrolog. Subscriși în numele lor...
... Necrolog. Subscriși în numele lor...

Fi-ei țărina ușoară și memoria în...
... Fi-ei țărina ușoară și memoria în...
... Fi-ei țărina ușoară și memoria în...

Hălmgău, în 21 Maiu 1903.

capo-d'opere adunate de prin Italia...
... capo-d'opere adunate de prin Italia...
... capo-d'opere adunate de prin Italia...

Multe am admirat și multe ni-a...
... Multe am admirat și multe ni-a...
... Multe am admirat și multe ni-a...

Alte cinci sale mari și coridoare...
... Alte cinci sale mari și coridoare...
... Alte cinci sale mari și coridoare...

Pinacoteca are pânze de cei mai...
... Pinacoteca are pânze de cei mai...
... Pinacoteca are pânze de cei mai...

Stefan Potoran și soția Elena Neagoe...
... Stefan Potoran și soția Elena Neagoe...
... Stefan Potoran și soția Elena Neagoe...

Două mii de case arse. La Și...
... Două mii de case arse. La Și...
... Două mii de case arse. La Și...

POSTA REDACȚIUNELI.

I. V. în B. Comloș. Cartea na'm pri...
... I. V. în B. Comloș. Cartea na'm pri...
... I. V. în B. Comloș. Cartea na'm pri...

ULTIME ȘTIRI.

Din cercul Dobrei.

Din cercul electoral al Dobrei...
... Din cercul electoral al Dobrei...
... Din cercul electoral al Dobrei...

Dr. Aurel Muntean, cel care și-a...
... Dr. Aurel Muntean, cel care și-a...
... Dr. Aurel Muntean, cel care și-a...

Noi conjurăm pe toți Români de...
... Noi conjurăm pe toți Români de...
... Noi conjurăm pe toți Români de...

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.

Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Inserțiuni și reclame.

Concurs.

„ORAVICIANA“, institut de credit și econo...
... „ORAVICIANA“, institut de credit și econo...
... „ORAVICIANA“, institut de credit și econo...

care e a se ocupa la 1 Iulie 1903.

Concurenții pe lângă documentarea...
... Concurenții pe lângă documentarea...
... Concurenții pe lângă documentarea...

Ofertele sunt a se subțirne până la...
... Ofertele sunt a se subțirne până la...
... Ofertele sunt a se subțirne până la...

15 Iulie a. e. 981 1-3

țarea Mariei la cer, Tițian „Darul...
... țarea Mariei la cer, Tițian „Darul...
... țarea Mariei la cer, Tițian „Darul...

Russu Șirianu.

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

săle de cea mai bună calitate.

Are în deposit *gumă interioară și esteroară* de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efectuează

976 2-

Reparaturi de biciclete,

instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

STERN A.

— croitor & la mode. —

Arad, colțul pieței Tököly și str. Forrai (lângă cafeneaua Zrinyi)

Gătește tot soiul de haine bărbătești din stoffe engleze sau indigene, după moda cea mai nouă și croitoră cu șic, pe lângă prețuri moderate și condiții de plată avantajoase.

La dorință mă duc și în provincie. Ajunge o corespondență în care să nu rugat să mă prezint.

968 4-10

În atențiunea ziditorilor, a proprietarilor de case și a chiriașilor!

978 1-50

Avem onoare a vă atrage atenția asupra atelierului nostru de

lăcătuși și reparaturi

din ARAD, str. Varjassy József 12, unde executăm lucrurile în fier de lipsă la zidiri, gratis la mormiți și vetre practice, precum și tot felul de reparaturi de sonni asta, pe lângă prețuri foarte favorabile și garanție deplină.

Cu toată stima:

VANCSÓ și LANG,

lăcătuși de artă și zidire.

În atenția publicului!

Am onoare a aduce la cunoștința M. On. public, care dorește a zidi, că biroul meu de zidire din strada Knéztch Károly Nr. 3 din **1 Maiu st. n.**, l'am mutat în str. Kapa Nr. 37.

Când mulțumesc M. On. public pentru părtinirea de care m'a vrednicit în decurs de 7 ani, îl rog să binevoască a mă onora și mai de parte cu ea.

Cu deosebită stimă: 969 4-20

Szidor János,

măstru-zidar diplomat, membru al asociațiunii arădane a măestrilor diplomați și îndreptățiți.

BIEDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odăi, imitator 967 3-25 de lemn și marmură.

Arad, piața Libert. (vis-a-vis de stătoie)

Primește toate lucrurile ce se țin de branșa asta, chiar și cele mai grele.

pictări de odăie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotic (foderare) în execuție de gust,

pe lângă prețuri moderate.

Primește tot odată curățirea locuințelor de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provincie prompt și grabate. —

La comande pe sama bisericilor rabat.

949 9-30

PĂLĂRIERUL**MÁLY ALBERT**

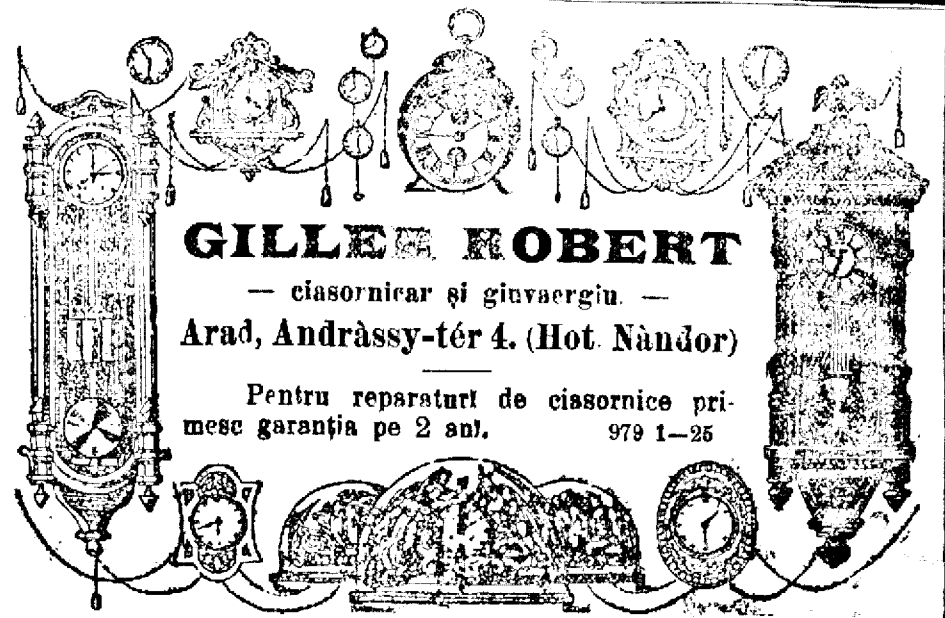
— ARAD, Piața Boros-Beni Nr. 8. —

Primește colorarea pălărilor de postav și paie, bărbătești și femești; asemenea curățirea și transformarea lor după moda cea mai nouă. Călcarea cilindrelor, transformările le efectuează cu preț prompt.

Se primește comande și din provincie.

Depozit de ciornice și giuvaerice.

Depozit de ciornice și giuvaerice.

GILLES ROBERT

— ciornicar și giuvaeriu. —

Arad, Andrassy-tér 4. (Hot. Nándor)

Pentru reparaturi de ciornice primesc garanția pe 2 ani. 979 1-25

Depozit de ciornice și giuvaerice.

Depozit de ciornice și giuvaerice.

Prăvălie nouă!!!

Prăvălie nouă!!!

HEGEDŰS GYULA

mare prăvălie de perii, pământufuri și specialități de toaletă

— ARAD, Andrassy-tér 15. (Palatul Hermann). —

Am onoare a aduce la cunoștința M. on. public că aici în Arad, piața Andrassy nr. 15, în palatul Hermann, am deschis o prăvălie de

Perii, pământufuri și specialități de toaletă.

Am în deposit tot felul de perii de haine, păr și dinți, perii pentru economia de casă, industrie și lux; vâruitoare și alte obiecte în legătură cu acestea, precum și articuli de curățit: piele de cerb, bureți, obiecte de toaletă indigene și străine, parfumuri, săpunuri, pravuri, paste, ape de dinți, pudre, pieptene etc.

Experiențele mele bogate câștigate pe acest teren îmi fac cu puțință să pot îndestula chiar și cele mai pretentioase dorințe ale cumpărătorilor mei, căci rivna mea este: încrederea mușterilor mei.

980 1-25

Cu deosebită stimă:

HEGEDŰS GYULA**Cruce sau stea dublă electro-magnetică**

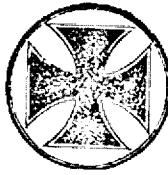
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinitul de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftelor de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, care la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Însușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele sfâștoare, earș pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, care prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucii mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

624 -157

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburți învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Preste

800.000 cor.

trece suma, pe care o plătește Aradul la an pentru fabricatele de ghețe străine, austriacilor, boemilor și moravilor

? și ce are ?
pentru acei bani ?

! Poftim priviți !

Astfel vor prospicia ghețele de prăvălie, cu alte cuvinte fabricatele slabe vieneze, dacă ajung odată să se ude.

Iar industrieșul indigen tângește fără de muncă.

Dacă 'ți trebuesc ghețe,

comandă-le la industrieș indigen.

Dacă le iai de-a gata, să cumperi la

Asociațiunea călțunarilor aradani,

988 3- strada Bisericii (Palatul Minorităților.)

Filială: Piața Boros Béni.